

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
29.01.2021
Hetkel kehtiv
RT I, 19.01.2021, 13

Tõhela-Ermistu looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri

Vastu võetud 15.01.2021 nr 1

Määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 12 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Ala kaitse alla võtmine ja kaitse-eesmärk

(1) Looduskaitsealana võetakse kaitse alla Pärnu maakonnas Pärnu linnas Tõstamaa alevikus, Ermistu, Lõuka, Männikuste, Päraküla, Rammuka, Ranniku, Tõhela ja Tõlli külas ning Lääneranna vallas Kanamardi ja Kilgi külas asuv ala, mille nimeks saab Tõhela-Ermistu looduskaitseala¹ (edaspidi *kaitseala*).

(2) Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) Tõhela-Ermistu märgala kompleksi, kaitsealuseid liike ja nende elupaiku;
- 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas. Need on metsastunud luided (2180)², vähe- kuni kesktöitelised kalgiveelised järved (3140), huumustöitelised järved ja järvikud (3160), rabad (7110)^{*}, siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (9010)^{*}, vanad laialehised metsad (9020)^{*}, rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080)^{*} ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0)^{*};
- 3) kaitsealuseid liike, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas, ja nende elupaiku. Need liigid on vingerjas (*Misgurnus fossilis*), nõtkke näkirohi (*Najas flexilis*), soohiilakas (*Liparis loeselii*) ja suur-rabakiil (*Leucorhina pectoralis*);
- 4) kaitsealuseid linnuliike, keda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas, ja nende elupaiku ning I lisas nimetatata rändlinnuliike. Need liigid on kassikakk (*Bubo bubo*), hüüp (*Botaurus stellaris*), laululuik (*Cygnus cygnus*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), laanepüü (*Bonasa bonasia*), väikehuik (*Porzana parva*), väikekajakas (*Hydrocoloeus minutus*), sookurg (*Grus grus*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), mudatilder (*Tringa glareola*), mustviires (*Chlidonias niger*), musträhn (*Dryocopus martius*), teder (*Tetrao tetrix*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), sarvikpütt (*Podiceps auritus*), soo#loorkull (*Circus pygargus*), tuttvart (*Aythya fuligula*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), sõtkas (*Bucephala clangula*), viupart (*Anas penelope*), lauk (*Fulica atra*) ja tuttpütt (*Podiceps cristatus*);
- 5) kaitsealuseid loomaliike ja nende elupaiku. Need liigid on punajalg-tilder (*Tringa totanus*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*), hännak-rabakiil (*Leucorhina caudalis*), valgelaup-rabakiil (*Leucorhina albifrons*), rohe-tondihobu (*Aeshna viridis*), pargi-nahkhiir (*Pipistrellus nathusii*), suurvidevlane (*Nyctalus noctula*) ja veelendlane (*Myotis daubentonii*);
- 6) kaitsealuseid taimeliike ja nende elupaiku. Need liigid on sookäpp (*Hammarbya paludosa*), soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*), harilik pors (Myrica gale), lodukannike (*Viola uliginosa*) ja väike penikeel (*Potamogeton pusillus*).

(3) Kaitseala maa- ja veevala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele viieks sihtkaitsevööndiks ja kolmeks piiranguvööndiks.

(4) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala piir

Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas³.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas⁴ on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiride kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Viibimine on lubatud kogu kaitsealal, välja arvatud § 12 punktis 3 sätestatud ajal sihtkaitsevööndis.

(2) Lõike 1 tähenduses loetakse kaitsealal viibimiseks ka kaitse-eeskirjaga lubatud tegevusi sihtkaitsevööndis. Viibimise ajalisi piiranguid ei kohaldata järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

(3) Kaitsealal on lubatud:

- 1) kalapüük;
- 2) marjade, seente ja muude metsa kõrvalsaaduste varumine;
- 3) jahipidamine, välja arvatud linnujaht;
- 4) telkimine ja lõkketegemine õuemaal ning kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud;
- 5) sõidukiga sõitmine teedel;
- 6) jalgrattaga sõitmine radadel;
- 7) punktides 5 ja 6 nimetatata juhtudel sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töö, sealhulgas metsa- ja põllumajandustöödel.

(4) Kaitseala veekogudel on lubatud ujuvvahendiga sõitmine arvestades järgmisi erisusi:

- 1) Tõhela-Ermistu sihtkaitsevööndis on lubatud ujuvvahendiga sõitmine kiirusel kuni 10 km/h;
- 2) Tõhela järve sihtkaitsevööndis on lubatud mootorita ja töötava mootorita ujuvvahendiga sõitmine;
- 3) punktidega 1 ja 2 kehtestatud piirangud ei laiene järelevalve- ja päästetöödele, kaitseala valitsemisega ja kaitse korraldamisega seotud tegevusele ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatavale teadustegevusele.

(5) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud roo varumine külmunud pinnaselt.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada lautrit või paadisilda;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist;
- 8) jahiulukeid lisasöötä.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuse juures ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk

SIHTKAITSEVÖÖND

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on viis sihtkaitsevööndit:

- 1) Tõhela-Ermistu sihtkaitsevöönd;
- 2) Rammuka sihtkaitsevöönd;
- 3) Seliste sihtkaitsevöönd;
- 4) Tõstamaa sihtkaitsevöönd;
- 5) Tõhela järve sihtkaitsevöönd.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Tõhela-Ermistu sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on looduslike järveelupaikade ja metsaelupaikade mitmekesisuse säilitamine ja kaitstavate liikide elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on metsastunud luited, vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved, siirde- ja õõtsiksood, liigirikkad madalsood, vanad loodusmetsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad, rohunditerikkad kuusikud ning siirdesoo- ja rabametsad.

(2) Rammuka sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soo- ja metsaökosüsteemi looduslikkuse säilitamine ja taastamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on metsastunud luited, huumustoitelised järved ja järvikud, rabad, liigirikkad madalsood, nokkheinakooslused, vanad loodusmetsad, vanad laialehised metsad, soostuvad ja soo#lehtmetsad ning siirdesoo- ja rabametsad.

(3) Seliste sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsaelupaikade mitmekesisuse säilitamine ja kaitstavate liikide elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on metsastunud luited, vanad loodusmetsad ning soostuvad ja soo-lehtmetsad.

(4) Tõstamaa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsaelupaikade mitmekesisuse säilitamine. Kaitstavad elupaigatüübid on metsastunud luited, vanad loodusmetsad ning soostuvad ja soo#lehtmetsad.

(5) Tõhela järve sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on seal väljakujunenud loodusliku järveelupaiga koosluste ning kaitstavate liikide elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Kaitstav elupaigatüüp on vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved.

§ 10. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas ning kuni 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud kohas.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas ning rohkem kui 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud kohas;
- 2) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
- 3) olemasolevate maaparandussüsteemide eesvoolude hoiutööd ja veerežiimi taastamine;
- 4) koosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 5) tee, tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta rajatise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks ning tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitseala tarbeks;
- 6) olemasolevate ehitiste hooldustööd.

§ 11. Vajalik tegevus

Kaitseala märgalade loodusliku veerežiimi taastamiseks on vajalik kraavide sulgemine.

§ 12. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) inimeste viibimine 15. veebruarist kuni 31. juulini Rammuka sihtkaitsevööndis ja 1. veebruarist kuni 31. juulini Seliste sihtkaitsevööndis.

4. peatükk

PIIRANGUVÖÖND

§ 13. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on kolm piiranguvööndit:

- 1) Järveäärse piiranguvöönd;
- 2) Ermistu järve piiranguvöönd;
- 3) Seliste piiranguvöönd.

§ 14. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

(1) Järveäärse piiranguvööndi kaitse-eesmärk on kaitsealuste liikide elupaikade kaitse ning metsamaa säilitamine Tõhela ja Ermistu järve kallastel.

(2) Ermistu järve piiranguvööndi kaitse-eesmärk on kaitsealuste liikide elupaikade kaitse ja looduslike järveelupaikade mitmekesisuse säilitamine. Kaitstav elupaigatüüp on vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved.

(3) Seliste piiranguvööndi kaitse-eesmärk on kaitsealuste liikide elupaikade kaitse.

§ 15. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi;
- 2) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine õuemaal;
- 3) kuni 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

- 1) rohkem kui 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud;
- 2) kaitseala tarbeks ehitise püstitamise ja kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks rajatise püstitamise;
- 3) Ermistu järve piiranguvööndis järvemuda kaevandamine;
- 4) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 5) turberaie langi pindalaga kuni kaks hektarit ning lageraie hall-lepikutes langi pindalaga kuni üks hektar.

(3) Raiete tegemisel tuleb säilitada puistu liikide ja vanuse mitmekesisus. Elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb raiel ühe hektari kohta jätta alles vähemalt 20 tihumeetrit kasvavaid puid või nende säilinud püstiseisvaid osi, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid. Sealhulgas säilitatakse surnud puid ja lamapuitu ning kõik haavad, mille rinnasdiameeter on suurem kui 50 cm.

§ 16. Keelatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 2) uue maaparandussüsteemi rajamine.

(2) Piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

5. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 17. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 18. Määruse muutmine

Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määruses nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas” tehakse järgmised muudatused:

- 1) määruse § 1 lõike 1 punkt 35 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) määruse lisas esitatud Tõhela-Ermistu hoiuala kaart tunnistatakse kehtetuks.

§ 19. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 26. oktoobri 2017. a käskkirjaga nr 1-2/17/1082 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud määruse seletuskirjas.

§ 20. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määrusega nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas” kaitse alla võetud Tõhela-Ermistu hoiuala ja kaitsealuste liikide püsielupaikade põhjal. Tõhela Ermistu kaljukotka püsielupaik võeti kaitse alla keskkonnaministri 16. aprilli 2009. a määrusega nr 18 „Kaljukotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” ja Ermistu merikotka püsielupaiku kaitstakse lähtuvalt looduskaitseaduse § 50 lõike 2 kohaselt kehtestatud kaitsetsoonide piirides. Seliste merikotka püsielupaik võeti kaitse alla keskkonnaministri 21. juuli 2010. a määrusega nr 33 „Merikotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” ja Seliste kassikaku püsielupaik võeti kaitse alla keskkonnaministri 27. detsembri 2006. a määrusega nr 87 „Kassikaku püsielupaikade kaitse alla võtmine”. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 1 alapunktist 36 hõlmab kaitseala osa Nätsi-Võlla linnualast ja punkti 2 alapunktist 448 Tõhela-Ermistu loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi. Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni artikli 2 lõike 1 kohaselt on kaitseala rahvusvahelise tähtsusega märgala (Ramsari ala).

²Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

³Kaitseala välis- ja võõndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁴Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Jüri Ratas
Peaminister

Rain Epler
Keskkonnaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär

[Lisa](#) Tõhela-Ermistu looduskaitseala